

ZAiKS.TEATR

biuletyn informacyjny | nr 17 | 2018

3 nowości w zasobach ZAiKS-u

3 Julia Holewińska *Akademia pani Beksy*

4 Anka Herbut *Lokis*

5 Marius Ivaškevičius *Masara*, przekład z języka rosyjskiego
Agnieszka Lubomira Piotrowska

6 Witold Gombrowicz *Tancerz mecenasa Kraykowskiego*,
adaptacja Jacek Bunsch

7 Marta Guśniowska *O tym, że nie należy pisać Świątecz-
nych Bajek przy grzonym... kompcie z suszu*

12 rozmowa z Martą Guśniowską

15 wydarzenia

19 prawa do sztuk / biblioteka / kontakt

ZAiKS Stowarzyszenie
Autorów

www.zaiksteatr.pl

Tatry w zimie. Wspinaczka | pocztówka – ok. 1926
źródło: Biblioteka Narodowa (Polona.pl)

SZANOWNI PAŃSTWO,

W numerze siedemnastym wyjątkowo dużo tekstów zdolnych dramatopisarek. Wśród nich znajdują Państwo między innymi streszczenia najnowszych dramatów Marty Guśniowskiej, Julii Holewińskiej i Anki Herbut oraz rozmowę z jedną z nich.

Mamy nadzieję, że Święta Bożego Narodzenia upłynęły w atmosferze rodzinnego ciepła i niezapomnianych spotkań. Z okazji Nowego Roku życzymy Państwu, aby te wyjątkowe chwile trwały jak najdłużej, a rok 2018 przyniósł same dobre zdarzenia i oczywiście owocne lektury i inspirujące spektakle.

Redakcja

Julia Holewińska

AKADEMIA PANI BEKSY

dramat

role: 8K, 2M

premiera: 16 września 2017, Teatr Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach, reż. Robert Drobnich

Julia Holewińska (1979) – absolwentka Wydziału Wiedzy o Teatrze, dramaturżka. Współpracuje jako dramaturżka z reżyserem Kubą Kowalskim. Autorka nagradzanych dramatów: *Ciała obce* (praprem. Teatr Wybrzeże w Gdańsku, reż. Kuba Kowalski, 17 lutego 2017), *Kalkstein/Czarne słońce* (praprem. Teatr Łaźnia Nowa, reż. Joanna Grabowiecka, 5 grudnia 2015), *Krzywicka/Krew* (praprem. Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy, reż. Alina Moś-Kerger, 5 marca 2016), *Rewolucja Balonowa* (praprem. Teatr Powszechny w Warszawie, reż. Sławomir Batory, 27 listopada 2011).

Tekst to kobieca wersja *Akademii Pana Kleksa* Jana Brzechwy. *Basia Niezgódka jest córką pamiętnego Adama.*

Ponieważ jest uważana za odludka i czuje się samotna, zabawne robaczki Fluktuale prowadzą ją do tytułowej akademii. Pani Beksa uczy w niej dziewczynki, których imiona rozpoczynają się na literę B, w jaki sposób zachowywać się niezgodnie z przyjętymi zasadami i społecznym kanonem. Integralną częścią Akademii jest pies Balzakin, a naprawdę królewicz zaklęty w psa przez syrenę morską Ikabę. Zajęcia z dziewczynskologii pokazały, jak wykonywać zadania i przyjmować postawy przypisywane chłopcom. Chodzenie po drzewach, wygłupy, dialogi naszpikowane potoczystą, podwórkową mową, tworzenie katalogu praw i obowiązków dziewczynskich – wszystko to rozbudzało kreatywność, przebojowość, pewność siebie, ale też uczyło współpracy, szacunku dla pozostałych uczennic. Dobre zachowanie lub postępy w nauce Pani Beksa nagradzała słodkimi łożkami makabreskami, których dostarczała jej Różowa Królowa i Krawcowa Żaneta, zwolen-

niczki różowego stylu sformatowanych księżniczek. By rozbić Akademię Królowa, grożąc przerwą w dostawie łożek, oddaje pod opiekę Pani Beksy „barbiepodobną” lalkę Helgę. Próba skłócenia dziewczynek nie udaje się. Lalka przytulona i obdarowana zrozumieniem, akceptacją, miłością i ostatnią łożką makabreską, zamienia się w dziewczynkę Bronkę. Choć Akademia musi przestać istnieć z uwagi na brak łożek, dziewczynki mogą spokojnie wrócić do domu, bo są na tyle silne, że poradzą sobie z przeciwnościami w realnym życiu. Basia Niezgódka budzi się we własnym domu, w dniu urodzin. Przy łóżku stoi tata, a obok niego pies – Balzakin. Tata mówi o trzech dziewczynkach, które wprowadziły się do bloku, a w rękę trzyma list od chłopca Honoriusza. Wiemy, że Basia nie będzie sama – koleżanki z Akademii są obok, a daleko, w Timbuktu, cudownie odnalazł się syn królewskiego rodu. *Akademia Pani Beksy* jest feministyczną przeróbką klasycznej powieści. Akcję pchają do przodu sprawnie wplecione piosenki, które parafrazują wiersze Brzechwy – zamiast „dzikiego dzika” mamy tu „dzikiego tygrysa”. Język i zakres odniesień są rozległe. Duża ich część może być trudna do rozpoznania przez młodych widzów. Dlatego sztuki Holewińskiej na podstawie dramatu najpełniej trafi do osób powyżej 14 roku życia.

Anka Herbut

LOKIS

dramat

role: tekst wieloobsadowy

premiera: Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny,
14 września 2017, reż. Łukasz Twarkowski

Anka Herbut (1979) – dramaturżka, teatrolożka. Współpracuje z Łukaszem Twarkowskim i grupą ID. Pracowała jako dramaturżka w Teatrze Polskim we Wrocławiu przy m.in.: *Grimm: czarny śnieg* (2015), *Kliniken/miłość jest zimniejsza niż śmierć* (2012). W Narodowym Starym Teatrze przygotowała z Twarkowskim *Akropolis* (2013). Z Izą Szostak przygotowała *Balet koparyczny* (2015).

Dramaturgia tekstu zbudowana jest wokół wydarzenia z 2003 roku, które miało miejsce w hotelowym pokoju w Wilnie. Francuski rockman Bertrand Cantat zamordował swoją narzeczoną Marie Trintignant, aktorkę, córkę gwiazd kine- matografii lat siedemdziesiątych.

Trwają przygotowania do spektaklu *Lokis* Prospera Meriméego, w który wplecione zostały historie dwóch morderstw: wspomnianego powyżej oraz zabójstwa dokonanego w 1987 roku przez fotografa Vitasa Luckusa. *Lokis* to historia Szemioty, który rodzi się 9 miesięcy po tym, jak matkę napadł niedźwiedź. Jako dorosły człowiek żeni się z Julią, a w noc poślubną zabija ją w niewyjaśnionych okolicznościach i znika. Trzy wątki przeplatają się i tworzą podstawy dla refleksji nad naturą faktu. Nie ma możliwości ustalenia prawdy o jakimś wydarzeniu w stu procentach. Uczestnicy wydarzeń nie żyją, sprawcy nie pamiętają momentu zbrodni, osoby trzecie mogą tylko relacjonować przedostatnie chwile ofiar. Na scenie

tworzone są więc rekonstrukcje wydarzeń i ich *re-enactment*. Podawane są kolejne interpretacje, mniej i bardziej możliwe scenariusze, postaci zastanawiają się nad ich uprawomocnieniem. Pojawiają się postaci Nadine Trintignant, reżyserki, matki Marie, która kręciła wówczas film o Colette z córką w roli głównej. Kochanka Colette zagrał wnuk Nadine, syn Marie. Następują więc próby nie tylko rekonstrukcji wydarzeń, ale również odtworzenia emocji bohaterów, ich relacji społecznych. Jedyne pewne fakty to te, że na ciele Marie znaleziono 19 obrażeń, które stwierdza i opisuje Policjant. Istotnym elementem konstrukcji tekstu jest fakt, że realizowany jest w międzynarodowej ekipie. Postaci mówią w różnych językach – po angielsku, po rosyjsku. Język więc stanowi dodatkową barierę w odkrywaniu obiektywnej prawdy. Podobnie jak narodowość. Część twórców: reżyser, dramaturg, choreograf, autor projektu światła i wideo to Polacy, aktorzy to Litwini. W *Lokisie* Wittenbachów jest dwóch: ten, który opisał historię Szemioty i ten, który ją performuje. To oni zamykają dramat. Znajdują się na koncercie Cantata. Są w Próżni, czyli w miejscu, gdzie nie ma historii, którą się zajmowali. Nie ma żadnej historii. Jest muzyka zespołu Noir Désir i choreografia do numeru *Les Écorchés*, wykonana przez Marie.

Marius Ivaškevičius**MASARA**

przekład z języka rosyjskiego

Agnieszka Lubomira Piotrowska

dramat

role: 5M, 6K

Marius Ivaškevičius – litewski prozaik i dramaturg. Absolwent lituanistyki na Uniwersytecie Wileńskim, pracował w dzienniku „Respublika”. Debiutował w 1996 zbiorem opowiadań *Kam vaikų* (Komu dziatek), dwa lata później wydał powieść znaną w Polsce pod tytułem *Historia z chmury* (Wydawnictwo Czarne). W 1998 roku jego sztuka *Kaimynas* zwyciężyła także w konkursie na najlepszy scenariusz roku. W następnych latach właśnie tworzenie dla teatru stanie się główną domeną Ivaškevičiusa. Obecnie uchodzi za jednego z najzdolniejszych dramaturgów na Litwie. W 2002 wydał drugą powieść *Žali*, jest także autorem lub współautorem kilku filmów dokumentalnych.

Agnieszka Lubomira Piotrowska – tłumaczka tekstów literackich z języka rosyjskiego (m.in. powieści Władimira Sorokina, Wiktora Jerofiejewa) – w tym licznych sztuk teatralnych klasycznych (Antona Czechowa, Mikołaja Gogola, Michaiła Sałtykowa-Szczedrina, Aleksandra Puszkina) i współczesnych (Iwana Wyrpajewa, Jewgienija Grizzkowca, Wasilija Sigariewa, braci Presniakow, Pawła Priażko). Często tłumaczy dramaty na potrzeby konkretnej realizacji teatralnej. Współtwórczyni i dyrektorka artystyczna Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego „Demoludy” w Olsztynie (w latach 2006-2008), kuratorka „części wschodniej” Konfrontacji Teatralnych w Lublinie oraz festiwalu „ДА! ДА! ДА! Współczesny teatr, dramat i performans z Rosji” w Warszawie. Jurorka w konkursach dramaturgicznych w Jekaterynburgu, Mińsku i Permie; członkini jury na Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Kolyada Plays” w Jekaterynburgu oraz na Międzynarodowym Festiwalu Teatru i Filmu „Texture” w Permie. Laureatka Nagrody Stowarzyszenia Autorów ZAiKS „za wybitne osiągnięcia w dziedzinie przekładu literatury rosyjskiej na język polski”.

Ogarnięty szaleństwem wojny, przemocy i terroryzmu świat pokazywany jest w dramacie z kilku perspektyw.

Pierwszą z nich jest Donbas, gdzie na zwyczajny rodzinny dom spada zniecka samolot pasażerski. Na miejscu natychmiast pojawiają się żołnierze, ewakuując mieszkającą tu rodzinę i rozpoczynając zabezpieczenie terenu. Ofiary upadku samolotu okazują się narodowości azjatyckiej, a sam samolot to zaginiony dużo wcześniej nad Oceanem Spokojnym malezyjski boeing, podrzucony przez terrorystów na teren wschodniej Ukrainy dla podsycenia niepokoju wojennych w tym regionie. Kolejny akt rozgrywa się w Piekło, stworzonym przez opętanych nienawiścią terrorystów, których przywódcą staje się Masara, samozwańczy prorok chcący odwrotu od liberalizmu i eksterminacji zaburzeń, jakimi są dla niego np. homoseksualizm i nadmierny liberalizm. Zamiast tego oferuje narastającą przemoc, której przykładami są kolejne, coraz bardziej okrutne wydarzenia.

Witold Gombrowicz

TANCERZ MECENASA KRAYKOWSKIEGO

adaptacja **Jacek Bunsch**

dramat

role: 2M, 2K

premiera: 28 października 2017, Lubuski Teatr w Zielonej Górze, reż. Jacek Bunsch

Witold Gombrowicz (1904-1969) – absolwent prawa na Uniwersytecie Warszawskim, studiował też filozofię i ekonomię w Paryżu. Debiutował zbiorem opowiadań *Pamiętnik z okresu dojrzewania* (1933) – zbiorem krótkich nowel bawiących się formą niskiej literatury, który spotkał się z kompletnym niezrozumieniem ze strony krytyki. Następnie wydał powieść *Ferdydurke* (1937), będącą pierwszym zmaganiem się z przewijającymi się w jego twórczości zagadnieniami: maski i formy, „gęby” przybieranej przez człowieka wobec innych, niedojrzałością i młodością oraz opresyjnością mocno zaściankowej kultury polskiej. Przed wojną powstały też sztuka *Iwona, księżniczka Burgunda* i powieść *Opętani*. W sierpniu 1939 r. Gombrowicz wyjechał

do Argentyny, gdzie spędził dwadzieścia cztery lata, najpierw w zapomnieniu, przede wszystkim żyjąc dzięki pomocy i dobrej woli przyjaciół, a dopiero w latach 60. zyskując międzynarodową sławę. Napisał wówczas *Ślub*, *Trans-Atlantyk* i *Pornografię*. Od 1953 r. prowadził wydany później w trzech tomach *Dziennik* (1957-1966), uznawany przez wielu krytyków za jego najwybitniejsze dzieło, publikowany początkowo w paryskiej „Kulturze”, z którą związał się na dłużej. W 1963 r. Gombrowicz wrócił do Europy, początkowo na stypendium do Berlina Zachodniego, a następnie osiadł we Francji, gdzie mieszkał już do śmierci. Wydał powieść *Kosmos*, sztukę *Operetka* i kolejne tomy *Dziennika*.

Jacek Bunsch – reżyser teatralny. Ukończył filologię polską i teatrologię na Uniwersytecie Jagiellońskim (1978), później Wydział Reżyserii Dramatu w krakowskiej PWST (1981). W latach 1985-1990 był dyrektorem Teatru Polskiego we Wrocławiu. Reżyserował w Teatrze Polskim w Poznaniu, w katowickim Teatrze Śląskim, wrocławskim Teatrze Współczesnym, w Teatrze Zagłębia w Sosnowcu, teatrach w Kaliszu, Rzeszowie, Szczecinie i Gdyni. W krakowskim Teatrze Ludowym wystawił adaptację powieści A. Burgessa *Mechaniczna pomarańcza* (2011). W latach 2010-2012 przygotował dwie inscenizacje sztuk Witkacego: *Wariat i zakonnica* oraz *Wścieklica* na festiwal Witkacomania w Słupsku. Realizował także teatry TV (*Szalona lokomotywa*, *Bobok*, *Gyubal Wahazar*). Otrzymał szereg nagród i wyróżnień. Był dyrektorem Teatru Miejskiego im. W. Gombrowicza w Gdyni w latach 2004-2008, a także pomysłodawcą i dyrektorem Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych R@Port. Od roku 2012 prowadzi wykłady na Wydziale Lalkarskim wrocławskiej PWST oraz w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. (źródło: <http://www.ast.wroc.pl/mgr-jacek-bunsch>)

Chory na epilepsję tancerz wybiera się na jedną ze swoich ulubionych operetek *Księżniczkę Czardasza*.

Kiedy usiłuje, jak zwykle, dostać bilet na galerię, przepychając się na pierwsze miejsce w kolejce, zostaje odepchnięty przez tytułowego mecenas Kraykowskiego, który staje się dla niego od tego momentu swoistą obsesją. Tancerz jest zafascynowany obyciem i siłą tego mężczyzny, nie mając więc nic specjalnego do roboty, śledzi każdy jego krok. Zamawia stolik w restauracji objadając się dokładnie tymi samymi potrawami co jego idol. Śledzi umizgi Mecenas do Doktorowej, a nawet stara się wymóc anonimowymi listami przychylną odpowiedź kobiety na ten romans. Do kolejnych działań nie zniechęca Tancerza nawet bezpośrednie spotkanie ze wściekłym Mecenasem i tęgie lanie, jakie sprawił mu obiekt uwielbienia. Dla Tancerza, który, jak sam mówi, ma już niewiele dni przed sobą, każdy moment spędzony w pobliżu ukochanego Mecenas jest na wagę złota. W ostatniej scenie Tancerz zamierza ruszyć za Mecenasem w Karpaty Wschodnie, a na wypadek swojej śmierci prosi tylko o dostarczenie jego zwłok na adres Kraykowskiego.

Marta Guśniowska

O TYM, ŻE NIE NALEŻY PISAĆ ŚWIĄTECZNYCH BAJEK PRZY GRZANYM... KOMPOCIE Z SUSZU

farsa dla dzieci

role: 8 osób (2 koniecznie kobiety,
3 koniecznie mężczyźni, 3 aktorzy płci
dowolnej)

Marta Guśniowska (1979) – autorka ponad 50 dramatów dla dzieci i dorosłych. Od czasu debiutu, co rok otrzymuje najważniejsze nagrody dla autorów dramatycznych. Jest dramaturżką Białostockiego Teatru Lalek.

**Okolicznościowa bajka o magii
świąt, której morał mówi: święta
nie muszą być idealne, ważne,
by były wspólne.**

W chatynce Babunia i Czerwony Kapturek przygotowują wieczerzę wigilijną. Atmosfera jest napięta, bo czas goni, a nic nie jest gotowe. Zaproszeni Leśniczy i Wilk przychodzą w momencie, gdy okazuje się, że zabrakło drewna do podgrzania barszczyku. Do lasu idzie dziewczynka, a za nią wysłany zostaje Wilk, który ma pilnować, by nic się nie jej nie stało. Nie podoba mu się to, bo jak mówi, ma zbyt cienkie nóżki na chodzenie po grudniowym lesie.

Kiedy dwójka bohaterów brodzi w śniegu w poszukiwaniu opału, w chatce Babcia flirtuje z Leśniczym, w obecności Narratora, który dopowiada didaskalia na stronie. Kiedy Babcia wyciąga na stół pasztet z zająca, na scenie pojawiają się Zając i Lis, którzy dowodzą, że potrawa jest przygotowana z użyciem dużej ilości selerów. Dzięki temu zwierzątko zachowało życie. Gdy wszyscy zabierają się do pieczenia pierników,

okazuje się, że brakuje im miodu. Lis i Zając idą ukraść go Niedźwiedziowi, który śpi zimowym snem i, zdaniem Lisa, nic nie zauważy. W pewnym momencie w lesie rozpętuje się zamieć śnieżna, choć prognozy meteorologiczne jej nie zapowiadały. Wichura porывa i gubi w ciemnościach Kapturek, Wilka, Lisa i Zająca, a także Babcie i Leśniczego, którzy wybiegli na poszukiwania zaginionych.

Kiedy Kapturek płacze zmarznięty, utyskując na Babcie, że wprowadza nerwową atmosferę przed świętami, pojawia się Święty Mikołaj, który spełnia życzenie dziewczynki. Wszyscy spotykają się w ciepłym domu, pachnącym świętami. Mają dobre humory i ślą same dobre życzenia. Nawet Niedźwiedź, który, obudzony przez złodziei miodu, zabłąkał się w pogoni do Chatki Babcie i zjadł prawie wszystkie wigilijne potrawy, z mazurkiem włącznie.

Humoreska Guśniowskiej kpi z konwencji świątecznych opowieści, dopisuje dalszy ciąg historii, które znamy z klasyki bajek. Współczesny język, którym posługują się postaci, dodatkowo ożywia akcję i może być przyczynkiem do dyskusji nad granicami poprawności mowy w teatrze.

SPIS UTWORÓW SCENICZNYCH ZAREJESTROWA- NYCH W ZAiKS-ie

październik – grudzień 2017

dramat polski

Hanna Wietrzny *Monolog pokrzywdzonej*,
dramat, role: 1M, 2K

Paweł Woldan *Totus Tuus*, dramat,
role: tekst wieloobsadowy

Radosław Rychcik *Diabeł*, dramat,
role: 3K, 6M

Karolina Staniszevska *Dmuchaając na zimne*,
dramat, role: 3K, 4M

Marta Guśniowska *Kochajmy wiedźmy*,
dramat dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Marta Guśniowska *Ślimak*, dramat dla dzieci,
role: 5 postaci

Wiesława Sujkowska *Wanda*, monodram,
role: 1K

Aleksandra Wolf *Zacznijmy jeszcze raz*,
komedia, role: 1K, 1M

Grzegorz Reszka, Karolina Staniszevska

Henio czyli sposób na babcię, farsa,
role: 2K, 6M

Renata Skelnik-Kotlińska, Piotr Jan Ulatowski
Lewatywa, dramat, role: 1K, 6M

Paweł Mitrowski, Grzegorz Reszka *Teatrowcy*,
dramat, role: 1K, 3M

Marta Guśniowska *Zakład karny – o stówę*,
dramat dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Małgorzata Głuchowska *Kości i pioruny. Dygresje na temat Juliusza Słowackiego*,
dramat, role: 1K, 2M

Patrycja Babicka, Magdalena Zarębska-Węgrzyn
Ostatnie 300 metrów. Historia inspirowana życiem Wandy Rutkiewicz, mono-
dram, role: 1K

Liliana Bardijewska *Skąd Mikołaj wie*,
dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Beata Szreder *Smok w Sopocie*, komedia
dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

dramat obcy — przekład

William van Zandt, Jane Milmore **Dwie pary do pary**, przekład z języka angielskiego Emilia Miłkowska, komedia, role: 2K, 3M

Nadieżda Ptuszkina **Kiedy sobie znowu umierała**, przekład z języka rosyjskiego Zbigniew Landowski, wodewil, role: 3K, 1M

Ximena Escalante **Mój krzyk do nieba**, przekład z języka francuskiego Adeline Isabel-Mignot, Bogusława Frosztęga, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Daniel Colas **Niejaki Charles Spencer Chaplin**, przekład z języka francuskiego Bogusława Frosztęga, role: tekst dla 10 aktorów

Nadieżda Ptuszkina **Wariatka**, przekład z języka rosyjskiego Zbigniew Landowski, farsa, role: 1K, 1M

adaptacja

Bohumil Hrabal **Pociągi pod specjalnym nadzorem**, przekład z języka czeskiego Andrzej Czibor-Piotrowski, adaptacja Janusz Anderman, dramat, role: 4K, 6M

Franz Kafka **Proces**, przekład z języka niemieckiego Bruno Schulz, adaptacja Jarosław Antoniuk, dramat, role: 4K, 8M

Michaił Bułhakow **Psie serce**, przekład z języka rosyjskiego Irena Lewandowska, adaptacja Maciej Englert, dramat, role: tekst wieloobsadowy

sluchowisko

Tomasz Werny **Nie patrzcie w ten ogień**, sluchowisko, role: 1K, 4M

Krzysztof Niedźwiedzki **Stroiciel grzebieni**, sluchowisko, role: 1K, 4M

Sen nocy letniej. Szkice wg Williama Shake-

spare'a w przekładzie Macieja Słomczyńskiego, scenariusz Dariusz Błaszczyk, Jacek Hałas, dramat, role: tekst wieloobsadowy

bajka

Lewis Carroll **Alicja w Krainie Czarów**, przekład z języka angielskiego Maciej Słomczyński, adaptacja Jerzy Bielunas, bajka, role: tekst wieloobsadowy

Sawa Noriyuki **Bambusowa księżniczka**, przekład z języka japońskiego Jacek Popławski, bajka, role: 7 postaci

Jan Grabiecki **Kopciuszek – wersja rozszerzona**, bajka, role: tekst wieloobsadowy

Grzegorz Reszka **Kopciuszek, czyli bajka o królownie, co za dużo ciuchów miała**, bajka dla dzieci, role: 8 aktorów odgrywa wszystkie postaci

Bohdan Wrocławski, Karol Wrocławski **Opowieść o Warsie, Sawie i warszawskiej**

syrence, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Bazyli – sobieradek**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat **Domisiowa cukiernia**, bajka telewizyjna, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat **Domisiowe strachy**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Domisiowe zoo**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat **Kot Strachowyj**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Największy rozrabiaka**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **O smogu i smoku**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat **Pluszowy jamnik**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Przygoda z pająkiem**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat **Strachowyj w tarpatach**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Tajemnica Amelki**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Tajemnicza walizka Kajetana**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat **Zabawa w Indian**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

Anna Bernat, Michał Ciechan **Żaby-pogodynki**, bajka, scenariusz telewizyjny, role: tekst wielopostaciowy

libretto

Szymon Jachimek **Wikingowie. Musical nieletni**, musical, role: tekst wieloobsadowy

Eugeniusz Orłow **Złote lata, bo seniorem każdy będzie jak...**, musical, role: tekst wieloobsadowy

Eugeniusz Orłow **Chłopiec do zabawy**, farsa muzyczna, libretto, role: 3K, 3M

Jacques Offenbach **Opowieści Hoffmanna**, libretto Jules Barbier, przekład z języka francuskiego Dorota Sawka, libretto operowe, role: tekst wieloobsadowy

Mirosław Bujko **Sąd ostateczny**, libretto, role: tekst wieloobsadowy

Akademia pana Kleksa wg Jana Brzechwy, libretto Małgorzata Szwałik, musical dla dzieci, role: tekst wieloobsadowy

Ruggero Leoncavallo **Pajace**, przekład libretta z języka włoskiego Dorota Sawka, opera, role: tekst wieloobsadowy

JaMy, libretto Anna Maria Huszcza do muzyki Juliusza Bolka, opera, role: tekst wieloobsadowy

Wojciech Kępczyński **Piloci**, libretto, musical, role: tekst wieloobsadowy

Robinson Crusoe – w poszukiwaniu siebie wg *Przypadków Robinsona Crusoe* Daniela Defoe, libretto Zbigniew Lisowski, dramat muzyczny, role: tekst wieloobsadowy

inne

Eugeniusz Orłow **Czas powitać Pana**, scenariusz widowiska kolędowego, role: 2K, 3M, 2 dzieci

William Shakespeare **Ryszard III**, przekład z języka angielskiego Maciej Słomczyński, opracowanie Adam Sroka, tragedia, role: tekst wieloobsadowy

Grzegorz Reszka **Arka**, legenda, role: 9M

Izadora Weiss **Eros Thanatos**, libretto baletowe, role: tekst wieloobsadowy

Jan Szurmiej **George & Ira Gershwin**, scenariusz widowiska, role: 1K, 2M

Liwia Pawłowska **Lamaila**, libretto widowiska baletowego, role: tekst wieloobsadowy

Wąż i ona wg *Męża i żony* Aleksandra Fredry, adaptacja Dominika Malczyńska, komedia, role: 2K, 2M

Miny polskie – wersja trzecia, opracowanie Mikołaj Grabowski, Tadeusz Nyczek, scenariusz widowiska, role: tekst wieloobsadowy

Grzegorz Reszka **Niedźwiedź**, legenda, role: 1K, 7M

Wujek 81. Czarna ballada, scenariusz widowiska muzycznego Robert Talarczyk, role: tekst wieloobsadowy

Marcin Wąsowski **Głupcy z Chełma**, scenariusz widowiska muzyczno-tanecznego, role: tekst wieloobsadowy

w „Dialogu” nr 9/2017 ukazały się:

Julia Holewińska **Akademia Pani Beksy**, role: 9K, 2M

w „Dialogu” nr 10/2017 ukazały się:

David Grieg **Wydarzenia**, z języka angielskiego przełożyła Małgorzata Semil, role: tekst wieloobsadowy

Marius Ivaškevičius **Masara**, z języka rosyjskiego przełożyła Agnieszka Lubomira Piotrowska, role: 6K, 5M

Sandra Szwarc **Doppelgänger**, role: 1M

w 42. „Nowych Sztukach dla Dzieci i Młodzieży” ukazały się:

Marta Guśniowska **Karmelek**, role: tekst na trzy osoby, które animują wszystkie postaci

Marta Guśniowska **Kto się boi pani Eś**, role: tekst wielopostaciowy

UMIEM TYLKO PISAĆ

z **Martą Guśniowską**,
rozmawia Joanna Biernacka

Wchodząc w bazę realizacji na portalu e-teatr, po wpisaniu Twojego nazwiska wyskakuje prawie 50 tytułów, z których większość została zainscenizowana więcej niż raz.

W zeszłym roku odbyły się premiery Twoich sztuk w pięciu teatrach w Polsce, jeśli policzyłam wszystkie. Twój dorobek jest imponujący i przyrasta w tempie błyskawicznym (czym pewnie wpędzasz we frustrację kolegów i koleżanki po fachu). Gdzie się tak spieszysz? Co powoduje, że musisz/chcesz/potrzebujesz pisać dużo i szybko?

Zazwyczaj śmieję się, że pisanie to jedyne, co potrafię. Nie umiem gotować, nie umiem liczyć, nie umiem robić na szydełku – umiem tylko pisać, więc nic mnie nie rozprasza. Poza tym pisanie to największa przyjemność, jaką można sobie wyobrazić! To jak mieć klucz do innego, niezwykłego świata, gdzie można się zatracić i zatopić w zupełnie innej, fascynującej, a-logicznej rzeczywistości. A jak się już ma taki klucz, to głupio z niego nie korzystać. Więc korzystam. Jestem największą szczęściarą na świecie, bo robiąc to, co kocham, czuję się, jakbym nie pracowała. Choć z drugiej strony, jeśli zapytać mnie, kiedy ostatnio miałam takie prawdziwe wakacje, bez komputera, bez pisania – to nie pamiętam. Rodzina czasem próbowała schować mi komputer, ale nic z tego – jestem od pisania uzależniona i jak nie piszę to robię się nerwowa. Na pytanie „gdzie się tak spieszę” odpowiedziałabym, że z jednej strony nigdzie się nie spieszę, bo pisanie przenosi mnie w zupełnie inną czasoprzestrzeń i tam pozwala się rozpuścić – z drugiej jednak strony mam tak wiele pomysłów, tyle projektów w głowie, pozaczynanych tekstów, że rzeczywiście powinnam się spieszyć, bo na zrealizowanie tego wszystkiego nie starczyłoby nawet bardzo długiego życia (a premier było trochę więcej – to był naprawdę dobry rok).

Lista Twoich tekstów obecna na polskich scenach sprawia wrażenie, że pisanie nic Cię nie kosztuje – siadasz i piszesz niemal na zawołanie. Zdarza Ci się niemoc twórcza? Wpatrywanie się godzinami w pulsujący kursor na jasnym ekranie?

Niemoc twórcza raczej mi nie doskwiera. Cierpię raczej na nadmiar pomysłów i czasem nie wiem, który wybrać, a z którego zrezygnować. W pulsujący kursor nigdy się nie wgapiałam – ale spróbuję, może wyniknie z tego coś ciekawego. Co do siadania i pisania to rzeczywiście

tak jest – siadam i piszę. Czasami coś wymyślam, czasami spisuję coś, co dzieje się właśnie w mojej głowie – pisarz nie może być normalny, więc nie ma się czym martwić. Uwielbiam niezwykle historie i opowieści – koniecznie z puentą! Nic mnie tak nie złości, jak opowieści bez puenty – a że je lubię, to je opowiadam: najpierw sobie, a potem widzom czy czytelnikom. I mam z tego wielką przyjemność.

Bardzo często podejmujesz się pisania na zamówienie – konkretnych instytucji czy osób. Czy wtedy pisze się inaczej niż kiedy impuls do opowiedzenia nowej historii, albo do opowiedzenia starej historii w nowy sposób, rodzi się w Tobie?

Zupełnie inaczej! Co więcej – zdecydowanie gorzej. Najprawdziwsze, najszersze historie to te, które urodziły się w twojej głowie i męczą cię, żeby je wypuścić. Z pisania na zamówienie owszem, może wyjść coś cennego i ciekawego, ale sam proces pisania to trochę jak odrabianie pracy domowej. Coś trzeba zrobić, więc się to robi wkładając w to nawet całe serce – ale to jednak zawsze zamówienie. Na szczęście zdarzają się również zamówienia typu „chcemy nową sztukę, sama zdecyduj, o czym” (zwykle z zaprzyjaźnionego Teatru Lalek w Opolu). I wtedy mogę popłynąć.

Lubisz ten moment, kiedy tekst rodzi się na nowo na scenie, przybiera ciała konkretnych aktorów czy lalek i wizję konkretnej scenografii? Uczestniczysz w próbach? Zmieniasz tekst w trakcie?

Lubię i zarazem nie lubię. Z jednej strony zżera mnie ciekawość, jak reżyser sobie to wszystko wymyślił (w końcu tekst wypuszczony w świat

przestaje być już tylko mój, mogę go obserwować, trzymać kciuki, martwić się jak o dziecko idące do szkoły czy na studia, ale kontroli już nad nim nie mam – i chyba nawet nie chciałabym mieć). Z drugiej strony czasem wkurza mnie, gdy ktoś źle odczyta tekst, albo zupełnie go nie zrozumienie, nie mówić już o źle wypowiedzianych kwestiach. Każdy tekst można wypowiedzieć na wiele sposobów, ale nie wszystkie są dobre – można zabić najzabawniejszą puentę, zniszczyć najlepszy dialog – i to faktycznie autora boli. W próbach wolę nie uczestniczyć, bo bym się zanadto wtrącała. A jak przyjeżdżam na premierę, to się najwyżej wkurzę i tyle – ale nieszczęśni twórcy nie muszą mnie znosić i dodatkowo denerwować się przed premierą.

Dlaczego zaczęłaś reżyserować własne teksty i czy to doświadczenie zmieniło Twój sposób pisania? Co daje Tobie jako autorce dramatów bliskość i znajomość sceny (od kilku lat jesteś także etatowym dramaturgiem Białostockiego Teatru Lalek)?

Zacząło się od tego, że chciałam wreszcie zobaczyć swój tekst w lalkach – w prawdziwych lalkach, nie tylko w Teatrze Lalek – marzyłam o przedstawieniu *stricto* lalkowym, a takich, wbrew pozorom, nie ma zbyt wiele. Marek Waszkiel zaproponował mi realizację mojego tekstu w objętym właśnie przez niego Teatrze Animacji (moim rodzimym teatrze), a ja zgodziłam się i tak powstała *Gęś*. Zrobiłam dokładnie taki spektakl, jaki chciałam jako widz zobaczyć. Dostałam cudownych aktorów, z którymi byłam bardzo zaprzyjaźniona, po czym wymęczyłam ich czepianiem się tekstu, intencji, tempa i jeszcze na dodatek animacji. Ale nie znienawidzili mnie – lubię myśleć, że jeśli nasza przyjaźń to przetrwała, to przetrwa wszystko.

Bardzo często w swoich tekstach poruszasz „niewygodne tematy”: pryszcze, samotność, depresja, różne braki i kompleksy, śmierć... Zjawiska, które dotyczą nas wszystkich, ale o których nie lubimy, a bardzo często także nie umiemy mówić, zwłaszcza z najmłodszymi. Czy jest coś, o czym byś nie napisała? Zamówienie, które byś odrzuciła?

Uważam, że teatr jest miejscem do poruszania niewygodnych, niełatwych tematów. Czasami może to komuś pomóc – miałam wiele doniesień, jak to *Pod-Grzybek* pomógł komuś uporać się z traumą po stracie najbliższych, jak *Gęś* pomogła uwierzyć w sens życia – i to jest super. Poza tym niech nam się nie wydaje się, że jeśli nie będziemy z dziećmi rozmawiać o śmierci, to ona zniknie – nieprawda i lepiej o tym porozmawiać, przepracować, bo nawet małe dzieci spotykają się ze stratą kogoś najbliższego. Cała rzecz w tym, żeby ubrać to wszystko w odpowiednią, niepozabawioną humoru historię. Czy jest coś, o czym bym nie napisała? Nie wiem. Musiałoby być w sprzeczności ze mną, z moją filozofią, z moim gustem, poczuciem wartości. Jest jedna adaptacja, której nie chciałabym robić – ale z innych powodów – to adaptacja *Alicji w Krainie Czarów*. To najgenialniejsza książka, jaką znam – jestem w niej zakochana od dziecka, wracam do niej wciąż i wciąż, i wciąż odnajduję w niej coś nowego. Znam ją na pamięć – mam różne wydania, z różnych lat i w różnych językach – a jednak nie zrobiłabym adaptacji, bo uważam, że żadna realizacja *Alicji* nie odda jej ducha, nie wygra z wyobraźnią, jaką dysponuje czytelnik, nie da się przenieść tak absurdalnego świata na deski teatru, gdzie, chcąc nie chcąc, obowiązują prawa fizyki czy logiki.

Twoje teksty są mocno osadzone w języku, niesamowicie wyczulone na słowo, dowcip i humor też częściej rodzi się

ze słowa niż z sytuacji. Krytycy porównują Twój sposób pisania i poczucie humoru do Jeremiego Przybory i Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego – który z nich jest Ci bliższy?

Kocham obydwu. Ale Gałczyński jest moim najukochańszym poetą – nie ma nikogo innego, kto byłby mi tak bliski. Uwielbiam jego wrażliwość i poczucie humoru – genialny.

Jesteś obecna w lalkowym teatrze na Słowacji, w Czechach i na Węgrzech. Dlaczego nikt Cię jeszcze nie przetłumaczył na angielski? Czy to kwestia „nieprzetłumaczalności” kulturowej czy może zwyczajnie braku agenta? Choć może dobrze, bo Halina Waszkiel wieszczy, że kiedyś porwie Cię Hollywood albo raczej Pixar z Disneyem i zamiast tekstów dla polskiego teatru będziesz tworzyć kasowe scenariusze filmów animowanych.

Może to brak agenta? Zatem jeżeli jakiś agent czyta ten wywiad i chciałby się tym zająć, to proszę bardzo. Póki co *Gęś* została pięknie przetłumaczona na niemiecki przez Annę Szostak-Weingartner, i zaopiekowała się nią (*Gęsią*) berlińska oficyna i agencja Henschel Schauspiel. Co do porwania mnie do Hollywood, to nie martwiłabym się tak bardzo – jakby co, to wrócę.

A skoro przy filmie jesteście – nie kusila Cię nigdy animacja?

Kusila! I to bardzo kusila – to moja druga miłość, obok teatru lalek. Równie fascynująca i z równie wielką paletą możliwości. Stąd moja radość z nagrody w konkursie PISF i ZAiKS-u na treatment filmu animowanego – to moja pierwsza mała przygoda ze światem animacji – i mam nadzieję, że nie ostatnia. —————

WYDARZENIA

październik – grudzień 2017

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TŁUMACZA

2 października po raz kolejny obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Tłumacza. Z tej okazji w całym kraju odbyło się wiele imprez poświęconych tym, dzięki którym obcujemy z dziedzictwem literatury światowej. W Warszawie Muzeum Sztuki Nowoczesnej zaprosiło na rozmowę z tłumaczami zorganizowaną przez EUNIC Warszawa, Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury i Komisję Europejską Przedstawicielstwo w Polsce.

<https://artmuseum.pl/pl/wydarzenia/kochem-to-miejsce-miedzynarodowy-dzien-tlumacza-2017>

NAGRODA DLA MONIKI MUSKAŁY

15 października w trakcie inauguracji 48. Rybnickich Dni Literatury w Teatrze Ziemi Rybnickiej wręczono Górnośląską Nagrodę Literacką „Juliusz”. Do tegorocznej edycji nominowano 5 autorów: Konrada Górę za tomik poezji *Nie, Adama Kaczanowskiego* za zbiór wierszy *Co jest nie tak z tymi ludźmi?*, Agatę Łukszę za monografię *Glamour, kobiecość, widowisko. Aktorka jako obiekt pożądania*, Monikę Muskałę – za książkę *Między Placem Bohaterów a Rechnitz. Austriackie rozliczenia* i Alojzego Lysko – za książkę *Jak Niobe... opowieść górnośląska*. Nagrodę otrzymała Monika Muskała.

<https://www.rybnik.com.pl/wiadomosci,48-rybnickie-dni-literatury-oficjalnie-rozpoczete-znamy-laureata-nagrody-juliusz,wia5-3266-34975.html>

NAGRODA DLA TOMASZA ŚPIEWAKA

Pierwsza Nagroda XVII Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość Przedstawiona”, odbywającego w Zabrze w dniach 14-22 października 2017, trafiła w ręce Michała Borczucha i zespołu aktorskiego Łąźni Nowej za spektakl *Wszystko o mojej matce*. Uhonorowano też

autora tekstu, Tomasza Śpiewaka, przyznając mu Nagrodę im. Stanisława Bieniasza.

<http://www.teatrzabrze.pl/festiwal2017.html>

PREMIERA W TEATRZE POLSKIM WE WROCŁAWIU

27 października na Scenie Kameralnej Teatru Polskiego w Warszawie odbyła się premiera spektaklu *Marlena. Ostatni koncert* według tekstu Janusza Majcherka w reżyserii Józefa Opalskiego, poświęconego Marlenie Dietrich. Na scenie pojawiły się dwie Marleny – pierwsza to kobieta w pełni blasku (w tej roli Izabella Bukowska-Chądryńska), drugą widzimy już na łożu śmierci (Grażyna Barszczewska). W pozostałych rolach: Tomasz Błasiak i Afrodyta Weselak.

http://www.teatrpolski.waw.pl/pl/spektakle/nadchodzace_premiery/?id_act=686

GDYŃSKA NAGRODA DRAMATURGICZNA

Do 31 grudnia można było zgłaszać teksty do Gdyńskiej Nagrody Dramaturgicznej. W konkursie mogą brać udział teksty przeznaczone na scenę dramatyczną, napisane po polsku przez żyjących autorów w okresie dwunastu miesięcy od terminu nadsyłania prac, czyli przez cały 2017 rok. Poza warunkami organizacyjnymi nie ma żadnych obostrzeń dotyczących kwestii formalnych czy treściowych: w konkursie mogą brać udział zarówno dramaty tradycyjne, jak i eksperymentalne, współczesne i historyczne, fabularne, a nawet fantastyczne i dokumentalne – tak zresztą dzieje się od lat, wśród około 200 prac, które co roku trafiają do organizatorów konkursu, można bez trudu znaleźć przykłady wszystkich możliwych konwencji, tematów i rozwiązań formalnych.

<http://www.gnd.art.pl/aktualnosci/>

NOWA STRONA MIESIĘCZNIKA „DIALOG”

Ruszyła nowa strona miesięcznika poświęconego dramaturgii polskiej. Pod adresem www.dialog-pismo.pl można już znaleźć wybrane artykuły z bieżących numerów, numery archiwalne, rozmowy „Dialogu”. Tworzona jest też „Biblioteka dramatu”, a także publikowany jest redakcyjny blog. Archiwum numerów będzie sukcesywnie uzupełniane.

www.dialog-pismo.pl

PREMIERA NAJNOWSZEJ SZTUKI PAWŁA DEMIR- SKIEGO W POZNANIU

4 listopada na deskach Teatru Polskiego w Poznaniu odbyła się premiera *K.* Pawła Demirskiego w reżyserii Moniki Strzępki. Spektakl inspirowany jest osobą prezesa Prawa i Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego. Autor tekstu przed premierą mówił, że sztuka będzie opowieścią opartą na obserwacji współczesnych elit politycznych. „Na scenie pojawią też postacie złożone z sumy pewnych polskich politycznych zachowań, jak i postacie powstałe z pewnego połączenia życiorysów polityków”. Sztuka jest próbą zrozu-

mienia fenomenu Kaczyńskiego, czyli „osoby, która właściwie od 1990 roku kształtuje obraz polskiej polityki”.

<http://teatr-polski.pl/spektakle/k/>

PIERWSZA EDYCJA MAŁEJ BOSKIEJ KOMEDII

W dniach 7.10 – 16.12.2017 w Krakowie odbyła się pierwsza edycja Małej Boskiej Komедii, przeglądu przedstawień dla dzieci i młodzieży. W programie między innymi *Straszna piątka* w reżyserii Marii Żynel z Białostockiego Teatru Lalek oraz *A niech to gęś kopnie* w reżyserii Marty Guśniowskiej z Teatru Animacji w Poznaniu.

<https://www.boskakomedia.pl/news>

PREMIERA „PROCESU” W REŻYSERII KRYSZTIANA LUPY

15 listopada odbyła się długo wyczekiwana premiera Krystiana Lupy. Adaptację powieści

Franza Kafki sfinansowały cztery teatry: Nowy Teatr, STUDIO teatrgaleria, Teatr Powszechny i TR Warszawa, a w koprodukcję włączyły się europejskie instytucje kulturalne. „Ktoś musiał oczernić Józefa K., bo choć nic złego nie zrobił, został pewnego ranka zatrzymany. Tak zaczyna się najbardziej tajemnicza i prowokacyjna opowieść światowej literatury. Im dalej w głąb uporczywych zdań, tym ciemniej... Nie dowiemy się, za co bohater jest zatrzymany, o co oskarżony... Nie dowiemy się też, czy rzeczywiście jest niewinny... On zresztą też nie wie... Wie w ogóle coraz mniej, ale podejmuje rozpaczliwe zmaganie, nierówną walkę z Nieznanym. Tylko jak zrozumieć czy zaakceptować strategię tej walki, kiedy konfrontacja obu stron urąga naszemu poczuciu logiki i rzeczywistości? A jednak natręt-na prawdziwość tego, co się zdarza, nie pozwala nam pozostać na zewnątrz, budzi niepokojąco osobiste analogie... To ja, to my – JESTEŚMY ZATRZYMANI. Trwa wędrówka, senny lot w mroczny ABSURD, absurdalny dialog z człowiekiem po drugiej stronie, dziwnie przyległy do absurdu i dialogów, które wyrzuca z siebie nasza najnowsza polska rzeczywistość...”

– mówił o spektaklu Krystian Lupa.

<https://www.powszechny.com/spektakle/proces>

OGÓLNOPOLSKI KONKURS NA NOWĄ POLSKĄ SZTUKĘ TEATRALNĄ

Ogólnopolski Konkurs na Nową Polską Sztukę Teatralną „Niepodlegli” to wspólna inicjatywa Teatru Polskiego im. Arnolda Szyfmana w Warszawie oraz PKO Banku Polskiego. Pierwsza edycja konkursu rozpoczęła się 11 listopada. Ta nieprzypadkowo wybrana data ma zainspirować autorów do napisania sztuki związanej z unikalnymi doświadczeniami Polaków w latach 1918–2018. Utwór zgłoszony do konkursu nie może być adaptacją, lecz musi stanowić oryginalne dzieło autora. Nie może być także wcześniej publikowany lub wystawiany. Prace można nadsyłać do 30 czerwca 2018. Celem konkursu jest pozyskanie nowych, wartościowych tekstów dramatycznych inspirowanych szeroko pojętą tematyką niepodległości Polski oraz promowanie współczesnej, istotnej treściowo i artystycznie literatury teatralnej. W dłuższej perspektywie – chodzi o popularyzację pisanego współcześnie dramatu, promocję rodzimych dramatopisarzy i poszerzenie oferty repertuarowej polskich scen.

http://www.teatrpolski.waw.pl/pl/aktualnosci/z_zycia_teatru/?id_act=2036

PREMIERA „RYSZARDA III”

24 listopada w Teatrze Polskim we Wrocławiu odbyła się premiera *Ryszarda III* Williama Shakespeare’a w tłumaczeniu Macieja Słomczyńskiego, w opracowaniu i w reżyserii Adama Sroki.

<http://www.teatrpolski.wroc.pl/przedstawienia/ryszard-3>

PREMIERA MARTY GUŚNIEWSKIEJ W BIELSKU-BIAŁEJ

26 listopada w Teatrze Białaluka w Bielsku-Białej odbyła się premiera sztuki *Smacznego, proszę Wilka* Marty Guśniewskiej w reżyserii autorki. Nie tak dawno temu mały Zajączek, wędrując po lesie w poszukiwaniu taty naiwnie wkroczył do chatki Wilka. Wilk ten właśnie chciał pożegnać

się z życiem i chyba tylko dlatego, wbrew własnej naturze i pradawnym instynktom, zamiast bez namysłu schrupać Zajęczka postanowił się nim zaopiekować. Ten zaskakujący zwrot akcji dał początek niezwyklej podróży i niecodziennej przyjaźni. Przewrotna historia opowiadana przez Guśniowską to świetna zabawa dla małych i dużych.

<http://www.banialuka.pl/smaczneho-prosze-wilka>

TEATR DRAMATYCZNY M.ST. WARSZAWY W PRO- JEKCIE „FABULAMUNDI”

W dniach 28-29 listopada 2017 odbyła się w Warszawie konferencja i spotkanie dziesięciu polskich dramaturgów, wybranych do udziału w międzynarodowym przedsięwzięciu „Fabulamundi. Dramaturgia w Europie” z reżyserami, dyrektorami teatrów i centrów dramatycznych niemal z całej Europy. Gościem specjalnym konferencji była Claudia di Giacomo, profesor Uniwersytetu Roma Tre oraz Włoskiej Akademii Sztuki Dramatycznej, prezes Stowarzyszenia PAV z Rzymu (lidera „Fabulamundi”). Anna Wakulik – dramaturg, polska ekspertka

inicjatywy „Fabulamundi” przedstawiła kryteria wyboru polskich sztuk teatralnych oraz 10 dramaturgów zaproszonych do udziału w przedsięwzięciu: Elżbietę Chowaniec, Małgorzatę Sikorską-Miszczuk, Artura Pałygę, Marię Wojtyzko, Annę Wakulik, Radosława Paczoche, Danę Łukasińską, Sandrę Szwarz, Tomasza Mana i Przemysława Pilarskiego. Głównym celem inicjatywy „Fabulamundi” jest wspieranie i promowanie współczesnej dramaturgii w Europie. Bieżąca edycja nosi podtytuł „Ponad granicami?” i zakłada szeroką refleksję na temat istotnych problemów Europy i jej obywateli. W „Fabulamundi” uczestniczą pisarze i instytucje z ośmiu krajów UE: Włoch, Francji, Niemiec, Hiszpanii, Rumunii, Austrii, Czech i Polski. Wielka Brytania i Belgia są państwami współpracującymi. Dotychczas odbyły się trzy sesje uczestników programu (w Paryżu, Barcelonie i Rzymie). Celem „Fabulamundi” w latach 2017-2020 jest m.in. tłumaczenie sztuk na języki uczestników inicjatywy, ich promocja i publikacja, prezentacja czytań scenicznych, prowadzenie warsztatów z udziałem dramaturgów. Planowane jest stworzenie międzynarodowej sieci dramaturgów, organizacja klas mistrzowskich i rezydencji artystycznych dla autorów.

www.fabulamundi.eu/en/ oraz [\[tyczny.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=101&Itemid=663\]\(http://tyczny.pl/index.php?option=com_content&view=category&id=101&Itemid=663\)](http://teatrdrama-</p>
</div>
<div data-bbox=)

ROZSTRZYGNĘCIE KONKURSU NA PROJEKT LIBRETTA I MUZYKI DO BALETU DAL DZIECI

11 grudnia nastąpiło uroczyste ogłoszenie i wręczenie nagród laureatom organizowanego przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS konkursu na projekt libretta i muzyki do baletu dla dzieci. Do pierwszego etapu konkursu wpłynęły 24 oryginalne, nigdy wcześniej niepublikowane i niewystawiane projekty, z których jury w składzie: Maciej Wojtyzko (przewodniczący), Agnieszka Lubomira Piotrowska, Miłosz Bembinow, Edward Pałasz i Zofia Rudnicka do drugiego etapu zakwalifikowało sześć. W dniach 19-20 listopada w Konstancinie odbył się drugi etap konkursu. Jury w składzie: Zofia Rudnicka (przewodnicząca), Agnieszka Lubomira Piotrowska, Ewa Wycichowska, Miłosz Bembinow, Edward Pałasz i Dariusz Miłkowski pierwszą nagrodę przyznało projektowi *Królowa kwiatów z Aleppo* z librettem Pawła

Szumca i muzyką Aleksandra Brzezińskiego. Drugą nagrodę otrzymała *Pustynia Strusi* z librettem Natalii Babińskiej i muzyką Piotra Wróbla. Trzecią nagrodę przyznano *Brakującemu ogniwu* z librettem Agaty Wieczyńskiej-Krawiec i muzyką Anny Marii Huszczy. *Zielony pogrzyb* z librettem Tomasza Jękota i muzyką Daniela Pigońskiego oraz *Księżniczka z deszczu* z librettem Liliany Bardijewskiej i muzyką Jerzego Derfla otrzymały wyróżnienia.

http://zaiks.org.pl/1427,196,final_ii_etapu_konkursu

PREMIERA NOWEGO TEKSTU TOMASZA ŚPIEWAKA

16 grudnia w kieleckim Teatrze im. Stefana Żeromskiego odbyła się premiera sztuki *1946* w reżyserii Remigiusza Brzyka. Tekst i spektakl opowiada o pogromie kieleckim – z perspektywy współczesnej. W pracach nad *1946* wykorzystano między innymi oryginalny list aktorki żydowskiego pochodzenia Elżbiety Kowalewskiej, matki znanego aktora Krzysztofa Kowalewskiego, do Związku Artystów Scen Polskich. Gdy doszło do

pogromu, była aktorką kieleckiego teatru, a dzień po tragicznych wydarzeniach wyjechała do Warszawy.

<http://teatrzeromskiego.pl/spektakle/1946>

TELEWIZYJNA PREMIERA SPEKTAKLU „WUJEK 81. CZARNA BALLADA”

18 grudnia na antenie TVP 1 wyemitowana została rejestracja spektaklu Roberta Talarczyka z Teatru Śląskiego w Katowicach. Po 36 latach tragiczna historia pacyfikacji kopalni „Wujek” zostaje opowiedziana na nowo – w musicalowej formie słowami nastoletniego chłopca i śląskiego rapera. „To nie jest pieśń żałobna ani wesoła przyśpiewka. To jest Czarna Ballada” – mogliśmy przeczytać w zapowiedziach. „Szukaliśmy formy na to, w jaki sposób opowiedzieć tę historię. Wszyscy znamy znakomity film Kazimierza Kutza – ale ja chciałem o tym opowiedzieć z perspektywy kilkunastoletnich chłopaków, bo tyle lat miałem w 1981 roku” – mówił reżyser spektaklu.

<http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/252413.html%0A>

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
tel. 22 555 72 86
www.zaiks.org.pl

licencje na wystawienie

Małgorzata Stańczyk

Wydział Wielkich Praw
ul. Nalewki 8
00-158 Warszawa
tel. 22 530 53 35
malgorzata.stanczyk@zaiks.org.pl

biblioteka

ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
tel. 22 556 71 87
biblioteka@zaiks.org.pl
godziny otwarcia:
8.00–16.00 (13.00–14.30 wypożyczenia)

wydział ds. komunikacji

komunikacja@zaiks.org.pl

redakcja biuletynu
Joanna Biernacka-Płoska
zaiks.teatr@zaiks.org.pl

www.zaiksteatr.pl

